

**Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap,
Agentschap voor Binnenlands Bestuur**

**Jaarverslag van de Vlaamse Adviescommissie
voor Volksraadplegingen**

Januari 2015 - december 2015

1. Oprichting

De adviescommissie is opgericht bij besluit van de Vlaamse regering van 8 juli 1997 betreffende de Vlaamse Adviescommissie voor Volksraadplegingen. De Commissie heeft haar werkzaamheden aangevat op 8 maart 1998.

Dit jaarverslag heeft betrekking op het werkjaar januari 2015- december 2015.

2. Opdrachten van de Commissie

Volgens artikel 2 van het oprichtingsbesluit van 8 juli 1997 verstrekt de Vlaamse Adviescommissie voor Volksraadplegingen, op verzoek van de Vlaamse regering, advies betreffende de toepassing van het administratief toezicht op de beslissingen over het houden van een volksraadpleging. De bevoegdheid van de Commissie strekt zich zowel uit tot de gemeentelijke als de provinciale volksraadplegingen.

Van bij haar oprichting heeft de Vlaamse Adviescommissie haar bevoegdheid ruim geïnterpreteerd en alle vragen beantwoord die haar werden voorgelegd, ook vragen van particulieren en gemeentebesturen. Dit houdt in dat de Commissie ook advies verstrekt in de voorbereidende fase van een volksraadpleging, dus op een ogenblik dat er strikt genomen nog geen sprake is van een beslissing van een gemeente of provincie die onder het administratief toezicht ressorteren.

De adviezen van de Commissie zijn niet-bindend. Een wettelijke verplichting om naar aanleiding van elk initiatief tot het houden van een raadpleging telkens het advies van de Commissie in te winnen bestaat niet. De aanvragers kunnen hun vragen met andere woorden op vrijwillige basis toesturen aan de bevoegde Vlaamse minister, die de vraag zal voorleggen aan de Commissie.

De commissie is verplicht om jaarlijks een verslag van haar werkzaamheden op te stellen. Dat jaarverslag wordt toegestuurd aan de Vlaamse regering, die het meedeelt aan het Vlaamse Parlement.

3. De samenstelling

De commissie is samengesteld uit een voorzitter, een ondervoorzitter en drie stemgerechtigde leden. De voorzitter uitgezonderd, is voor elk van de leden een plaatsvervanger voorzien, die het verhinderd of afwezig lid kan vervangen. De plaatsvervangers kunnen ook altijd de vergaderingen van de Commissie bijwonen, ook indien het lid waarvan zij de plaatsvervanger zijn niet afwezig of verhinderd is. In dat geval is de stem van de plaatsvervanger louter raadgevend.

De voorzitter wordt benoemd onder de magistraten van de Raad van State. Twee leden worden, op voordracht van het college van ambtenaren-generaal benoemd onder de ambtenaren van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap wegens hun grondige kennis van het administratief recht. Deze ambtenaren worden gewoonlijk uit het Agentschap voor Binnenlands bestuur gekozen. Twee leden moeten een academische graad hebben of een functie op A niveau bekleden. In de praktijk gaat het veelal om academici. Ook dienen er plaatsvervangers te worden benoemd.

De Commissie is het afgelopen werkjaar van samenstelling veranderd.

Tot 25 september 2015 bestond de Commissie uit de volgende leden (benoemd door de Vlaamse Minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering bij besluit van 12 juli 2012).

Voorzitter: de heer **Brecht Steen**, auditeur bij de Raad van State

Effectieve leden:

- de heer **Johan Ackaert**, professor aan de universiteit Hasselt, tevens ondervoorzitter
- de heer **Jean Dujardin**, eredocent aan de Vrije Universiteit Brussel
- mevrouw **Raymonde Rommel**, adviseur bij het Agentschap Binnenlands Bestuur
- mevrouw **Lieve Raiglot**, adjunct van de directeur bij het Agentschap Binnenlands Bestuur

Plaatsvervangende leden:

- de heer **Arne Vandaele**, advocaat
- de heer **Bengt Verbeeck**, docent HoGent
- mevrouw **Ann François**, adviseur bij het Agentschap Binnenlands Bestuur
- de heer **Chris Rollewagen**, adjunct van de directeur bij het Agentschap Binnenlands Bestuur

Het secretariaat werd toegewezen aan Jo Craeghs afdelingshoofd. Julia Jacobs werd als zijn plaatsvervanger aangewezen. Ingevolge de nakende pensionering van Julia Jacobs heeft Nelleke Reheul, dossierbehandelaar in de afdeling Lokale Werking, deze taak in de praktijk op zich genomen voor het werkjaar 2015.

Sinds 25 september 2015 bestaat de Commissie uit de volgende leden (benoemd bij besluit van de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding van 25 september 2015):

Voorzitter: de heer **Wouter De Cock**, auditeur bij de Raad van State.

Effectieve leden:

- De heer **Herman Matthijs**, Hoogleraar Openbare Financiën aan de UGent en de VUB, en lid van de Hoge Raad Financiën, tevens ondervoorzitter van de Commissie;
- De heer **Joris Voets**, professor aan de Universiteit van Gent;
- Mevrouw **Maryse Bouduin**, adviseur bij het Agentschap Binnenlands Bestuur;
- Mevrouw **Kristine Van de Peer**, adviseur bij het Agentschap Binnenlands Bestuur,

Plaatsvervangende leden:

- de heer **Arne Vandaele**, advocaat

- de heer **Bengt Verbeeck**, docent HoGent;
- mevrouw **Ann François**, adviseur bij het Agentschap Binnenlands Bestuur;
- de heer **Chris Rollewagen**, adjunct van de directeur bij het Agentschap Binnenlands Bestuur.

Het secretariaat werd toegewezen aan Nicole Pijpops, afdelingshoofd. Nelleke Reheul werd als haar plaatsvervanger aangewezen.

4. De werking

De voorzitter roept de Commissie samen naargelang zich adviesvragen aandienen.

De Commissie in haar vorige samenstelling had de werkafpraak om éénmaal per maand samen te komen, meer bepaald op de eerste vrijdag van de maand. Dit vaste vergaderritme is het afgelopen werkjaar evenwel niet strikt aangehouden, gelet op het geringe aantal adviesvragen.

De Commissie in haar nieuwe samenstelling heeft op haar vergadering van 26 november 2015 een nieuwe werkafpraak gemaakt om één vaste dag in de maand vrij te houden om adviesvragen te behandelen. Dit is in principe de eerste maandag van de maand.

De Commissie heeft in haar nieuwe samenstelling ook het als bijlage gevoegde huishoudelijk reglement .

De vergaderingen vinden plaats in de lokalen van de Vlaamse Overheid..

De Commissie kan slechts geldig beraadslagen indien tenminste de helft van de leden aanwezig is. De adviezen worden uitgebracht met volstrekte meerderheid van stemmen.

De verleende adviezen zijn steeds gemotiveerd. Het huishoudelijk reglement voorziet in de mogelijkheid dat, op vraag van een lid, het advies melding kan maken van het standpunt dat door de minderheid van de leden verdedigd is.

Van die mogelijkheid is tot op heden nog geen gebruik gemaakt. Ook het afgelopen werkjaar zijn alle adviezen verleend met unanimitéit van stemmen met de aanwezige leden.

Indien nodig, kan de Commissie deskundigen betrekken bij de uitoefening van haar opdrachten. In 2015 werden er geen deskundigen uitgenodigd.

De adviezen zijn openbaar na het verstrijken van een termijn van vijf werkdagen na de toezending ervan aan de bevoegde Vlaamse Minister.

Wat de presentiegelden en vergoedingen betreft, valt de Commissie onder toepassing van het besluit van de Vlaamse regering van 14 december 1983 houdende sommige maatregelen tot harmonisatie van de werking en van de presentiegelden en vergoedingen voor adviesorganen.

5. Overzicht van de behandelde adviesvragen

In de loop van het werkjaar januari 2015 - december 2015 werden 4 adviesvragen behandeld. Deze adviesvragen zijn allemaal behandeld door de Commissie in haar oude samenstelling.

Twee vragen gingen uit van particulieren, één vraag ging uit van een gemeentebestuur, en één vraag ging uit van de administrateur-generaal van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur.

De verschillende adviesvragen worden hierna weergegeven:

1. VAV 2015/1

Bij mail van 14 februari 2015 vroeg mevrouw Petra Heylen of de volgende vraagstelling en de motivering die werden voorgelegd voor een gemeentelijke volksraadpleging te Turnhout aanvaardbaar zijn:

“Bent u akkoord met het huidige elektronische Diftar-systeem zijnde de afvalophaling - en verwerking zoals de stad Turnhout in samenwerking met IOK invoerde op 1 januari 2015”

De Vlaamse Adviescommissie bracht haar advies uit op 23 maart 2015. De Commissie was van oordeel dat de voorgelegde vraag niet het voorwerp kan uitmaken van een gemeentelijke volksraadpleging (cf. artikel 214 §1 van het Gemeentedecreet). De vraagstelling kan niet anders begrepen worden dan als een vraag over een retributiereglement.

De actievoerders hebben dit advies klaarblijkelijk naast hun neergelegd en zijn handtekeningen beginnen verzamelen. Het gemeentebestuur van Turnhout heeft het referendum verworpen omdat het Gemeentedecreet niet toelaat om een volksraadpleging te organiseren over retributies.

2. VAV 2015/2

Bij brief van 24 maart 2015 vroeg het gemeentebestuur van Beerse of de volgende vraagstelling voldoet aan de voorwaarden voorzien in artikel 214 §1 van het Gemeentedecreet:

“Vind je het als inwoner van Beerse verantwoord dat er een nieuw administratief centrum wordt gebouwd ? Ja of neen ? “

De Vlaamse Adviescommissie bracht haar advies uit op 4 mei 2015. De commissie was van oordeel dat zij in casu niet over voldoende gegevens beschikte om te achterhalen of het antwoord op de voorgelegde vraag uitsluitend en rechtstreeks een impact zou hebben op het budget en/of de meerjarenplanning.

Het referendum heeft inmiddels groen licht gekregen van het gemeentebestuur van Beerse en vindt plaats op 16 januari 2016.

3. VAV2015/3

De Commissie werd door de administrateur-generaal Guido Decoster van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur op 25 maart 2015 gevraagd om een advies uit te brengen omtrent mogelijke voorstellen tot wijziging van de artikelen in het Gemeentedecreet die betrekking hebben op de gemeentelijke volksraadpleging (artikel 205 tot en met artikel 220 van het Gemeentedecreet). Deze vraag kadert in de opmaak van een Decreet Lokaal Bestuur, die in het Vlaams Regeerakkoord 2014 – 2019 in het vooruitzicht is gesteld.

De Commissie heeft zich in twee vergaderingen over deze adviesvraag gebogen (4 mei 2015 en 2 juni 2015) en op de vergadering van 2 juni 2015 een advies uitgebracht.

4. VAV2015/4

Bij mail van 29 juni 2015 vroeg Gunther Hendrickx, gemeenteraadslid, of de volgende vraagstelling die wordt voorgesteld voor een volksraadpleging te Arendonk aanvaardbaar is.

“Vind jij dat het hekwerk rond de O.L.V.kerk in het centrum dient teruggeplaatst te worden ?”

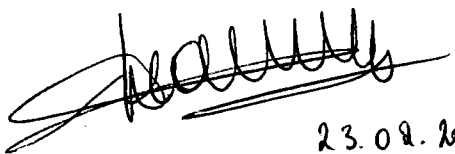
De Vlaamse adviescommissie bracht haar advies uit op 10 juli 2015. De commissie heeft een positief advies gegeven, maar stelde wel voor de om de vraag te herformuleren. Voorstel van de adviescommissie: ‘Moet het hekwerk rond de O.L.V. kerk in het centrum teruggeplaatst worden. Ja of neen ?’

De gemeenteraad van Arendonk heeft op 9 november 2015 beslist om geen referendum over het hekwerk van de centrumkerk te organiseren.

6. Bijlagen

- adviezen VAV/2015/1, VAV/2015/2, VAV/2015/3, VAV/2015/4
- besluit van de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding d.d. 25 september 2015 houdende de benoeming van de voorzitter, de ondervoorzitter en de leden van de Vlaamse Adviescommissie voor Volksraadplegingen
- huishoudelijk reglement, aangenomen door de Vlaamse adviescommissie op 26 november 2015

Wouter De Cock

Voorzitter

23.08.2016